KORAY ŞERBETÇİ

TARİHİN GÖR DEDİĞİ

"Geçmişler geleceğe, suyun suya benzemesinden daha çok benzer."

İbni Haldun

"Oldu, oluyor ve olmaya devam edecektir."

Giambattista Vico

Hayat

TARİHİN GÖR DEDİĞİ

© 2020, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-151-323-2
Sertifika No: 12451

Hayat Yayınları : 701
Tarih : 24
Kitabın Adı : Tarihin Gör Dediği
Yazarı : Koray Şerbetçi
Yayın Editörü : Erol Şahnacı
Kapak : Enis Ak
İç Tasarım : Hayat Yayınları
Baskı Yeri & Tarihi : Ankara, 2020
Baskı & Cilt : Ertem Basım
Başkent Organize Sanayi Bölgesi 22. Cad. No: 8
Malıköy - Temelli / Ankara
Tel: (0312) 284 18 14
Sertifika No: 16031

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3
Fındıkzade - Fatih / İstanbul
Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 290 99 78 Faks: 0212 613 11 55
www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com
twitter.com/hayatyayinlari - facebook.com/hayatyayinlari.com

KORAY ŞERBETÇİ

TARİHİN GÖR DEDİĞİ

Hayat

KORAY ŞERBETÇİ

1976 yılında Sivas'ta doğdu.

1997'de Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun oldu.

Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Genel Türk Tarihi alanında yüksek lisansını tamamladı.

Tarih öğretmeni olarak Kırklareli'nde görev aldı.

Tefekkür ve Mihenk dergilerinde medeniyet tarihi ile ilgili yazılar yazdı.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın aylık dergisi tarih köşesini yazmaktadır.

Televizyon programcılığı ve moderatörlük de yapan Koray Şerbetçi, BEA TV'de An ve Zaman, Tarihin Sırları programlarını yaptı.

TRT'de yayınlanan Savaşın Efsaneleri ve Türk Okçuluğu'nun Serüveni belgesellerinde uzman tarihçi olarak rol alan Koray Şerbetçi hâlen 24 TV'de An ve Zaman programının moderatörlüğünü yapmaktadır.

İçindekiler

Ön Söz 11

TELGRAFLA İHTİLAL YAPILIR MI?

Firzovik Olayı Nedir? 17

SURİYE, ANADOLU'NUN NE YANINA DÜŞER?

Türkiye ve Suriye 20
Suriye'ye Veda 21
Suriye'yi Türkler Ne Kadar Yönetti? 24
Napolyon'un Suriye'de Ne İşi Vardı? 25
Esirler, Fransızlar ve Türkler 26
Misak-ı Millî Nereden Geçer? 26
Suriye'de Kuvayı Milliye'nin Ne İşi Vardı? 27
Kudüs'ün Özel Konumu 29

KUDÜS SADECE BİR ŞEHİR MİDİR?

Kudüs'e Kimler Geldi? 30
Hz. Ömer'in Emannâmesi 30
Müslümanlar Kudüs'e Ne Getirdi? 31
Haçlılarla Gelen Zulüm ve Vahşet 32
Kudüs'ün Bahar Mevsimi: Osmanlı İdaresi 33
Batı Kolonyalizmi ve Siyonizm Elinde Kudüs 35
Türk Askeri Son Ana Kadar Mevziisinde 35
Osmanlı Gidince 36

BİR KOMUTAN NEDEN TESLİM OLMAZ?

Şerif Hüseyin'e Halifelik Vadedildi 40
Esselamüaleyke ya Resulullah 42
Çekirge Yağmuru 43
Çekirgenin Serçeden Ne Farkı Var? 44
Medine'de İnatla Türk Bayrağı Dalgalanıyordu 44
İkinci Plevne 46
Ve Hazin Son 46

BATI TÜRKLERİ DESTEKLERSE KARŞILIĞINDA NE İSTER?

KERKAPORTA KAPISINI KİM AÇIK BIRAKTI?

Tarih Bir Batı Prodüksiyonu mu? 53
Her Şey Avrupa'ya Göre 55
Batı Gözüyle İstanbul'un Fethi 56
Stefan Zweig'ın Kurnazlığı 57
İyi Olan Her Şeyi Batılılar Yapabilir 60

IRAK'IN KUZEYİNE İLK OPERASYONU KİM YAPTI?

I. Dünya Savaşı Sonrası Irak 63
Osmanlı Geri Gelsin! 64
Operasyon Başlıyor 65
Kısa Süren Bir Destan 67

AKLIN DOĞUSU DAHA MI KULLANIŞLI?

Akılperestlik Humması 70
Lysenkoculuk 71
Aklıselim 72

SİYONİZMİN TÜRKLERLE ALIP VEREMEDİĞİ NEDİR?

Siyonizm 74
II. Abdülhamid ve Siyonistler 75
Siyonistler ve Jön Türkler 76
Siyonistler ve I. Dünya Savaşı 77
Cemal Paşa Siyonistleri Kovuyor 79
Sonuç Olarak 79

BİR NESİL NASIL HİPNOTİZE OLUR?

Türklerin Medeniyeti Takibi 84
Yanlış Teşhis ve Öldürücü Tedavi 85
Aydınların Cinneti 87

TÜRKİYE'NİN KURULUŞ AYARLARI NASIL YAPILDI?

TBMM Nasıl Kuruldu? 92
TBMM'nin İdeolojisi Neydi? 93
Mazlum Milletler Anlayışı 94
Politik Çokseslilik 95
Yahudilerin Teklifi 96
Şeyh Sunusî'nin Sivas'taki Hutbesi 98

YANKEE'LER DÜNYADAN NE İSTER?

Amerika'yı Kuranların Kafası Nasıl Çalışıyordu? 101
Amerikalı ve Para 103
Zenciyi Zenci Yakalasın 105
Amerikan Tarzı Demokrasi 106

YANKEE'LER OSMANLI İLE KARŞILAŞTI MI?

Bir Hatanın İlk Adımı 110
Batılı Emperyal Genetik 112
Osmanlı'dan Deve Talebi 113
ABD Türklere Yüz Çeviriyor 113
Yahudi Devleti Memnuniyeti 114
Mikro-Yapay Devletler 114

TÜRKLER NEDEN DEVLETSİZ YAPAMAZ?

Osmanlı Başarısının Sırrı 118
Masrafsız ve Pratik Bir Devlet 119
Kabiliyetliler Devletinden Memur Devletine 119
İstikrarın Sembolü 121
Sosyolojinin Elverdiği Kadar Siyaset 122
Sonuç Olarak 122

PARAN VARSA DERDİN Mİ VAR?

Osmanlı'da Para 125
Para Sıkıntısı Başlıyor 125
Züyuf Akçe Nasıl Ortaya Çıktı? 126
Piyasa Kundakçıları 127
Galata Bankerleri: Hem Kundakçı Hem İtfaiyeci 128
Borç Batağı 129

BATILI DÜŞÜNÜRSE OSMANLI DA DAVRANIR MI?

Batı'nın Çelişkili Ruh Halleri 132
Her Şeyin Farkında Bir Osmanlı Bürokratı 133

Osmanlı Bir Nomokrasiydi 134
Osmanlı ve İnsan Hakları 136
Osmanlı'da Mülkiyet Yok muydu? 137
İlla Bir Bildiri mi İlan Etmeli? 138

İSTANBUL'DA ATİNA'YA GÜZELLEME YAPILIR MI?

Emperyalistler ve Truva Atları 141
Devleti Yalnız Ben Kurtarırım! 142
Meclis'ten Tuhaf Tablolar 143

YUNANİSTAN BİR PROJE Mİ?

Yunanlılık 147
Osmanlı ve Yunanlılık 148
Grek (Yunan) Projesi 149
Yunanistan Projesi Hayata Geçiyor 150
Megali İdea 152
Balkanlar'da Kanlı Misyon 154
Helenizm'in Anadolu Macerası 155
Helenizm ve Kıbrıs 156

ENVER ALACAĞINA BULGARDA MI KALSIN?

Avrupa ve Balkanlardan Çekilirken 160
Garip Bir Soru 161
Balkan Savaşı 163

YENİ ROMA ABD İSE YENİ KARTACA NERESİ?

Pön Savaşları ... 169
Dünya Egemenliği ... 170
Roma ve ABD'nin Benzer Taktikleri ... 171
Vay Mağlubun Haline! ... 172
Modern Pön Savaşı mı? ... 173

İLERİCİLİK KARAMSAR OLMAYI MI İCABEDER?

Millî Olma Da Ne Olursan Ol ... 176
Yeter ki Abdülhamid Gitsin ... 177
Kötümserlikle Mutlu Olmak ... 178
Bu Ülkede Yaşanmaz ... 179
Yeter ki Din Olmasın ... 180
Şehitlik Kavramına Kusulan Kin ... 181

İNSAN VE BUĞDAY YETİŞTİRMEK BİRBİRİNE Mİ BENZER?

DIŞ GÜÇLERİN GÜCÜ NELERE YETER?

Filozofun Türkleri İmha Planı ... 191
Büyükelçilerin Etkisi ... 192
Rusya Kozu ... 194
Dış Güçlerin Oyuncağı Jön Türkler ... 195

TÜRKLER VE RUSLAR NE ZAMAN İTTİFAK YAPAR?

Türk ve Rus Sosyal Psikolojisi ... 199
Türk ve Rus Tarihinin Garip Paralelliği ... 201
Türk-Rus İttifaklarına Kısaca Bakış ... 202
Türk-Rus İttifakının Tarihî Anlamı ... 204

ÖN SÖZ

Yaşadığımız sosyal ve politik olayların tarihî kökeni daima merak edilen bir konu olmuştur. Bu konuda farklı zamanlarda, farklı zeminlerde gerek yazılı gerekse de sözlü olarak açıklamalarda bulundum. Fark ettiğim nokta, dinleyenlerin etraflarında cereyan eden olayların tarihî bağlantıları gözler önüne serilince durum hakkında ne kadar heyecanlandıkları oldu. Ortaya çıkan durum, insanların günümüzle geçmiş arasında var olan tarihî sürekliliği fark etmesinden ileri gelen bir heyecandı.

Bu sebeple son yıllarda Türkiye'nin baş döndürücü gündeminde yer alan olayların aslında tarihî sürekliliğin bir parçası olduğu tezine işaret eden yazılar kaleme aldım. Belli başlıklar altında yazdığım bu yazılar tüm gündemi kucaklamasa da geçmişle bugün arasında köprü kuran ve tarihî sürekliliğe işaret eden çalışmalar oldu. Tarz olarak elinizde tuttuğunuz kitaptaki incelemeler her ne kadar başlıklar bakımından birbirinden kopuk olsa da içeriğindeki iddialar bakımından birbirine sıkı sıkıya perçinlidir.

Kısaca bu kitabın temel iddiası yaşadığımız mekân, sahip olduğumuz kültür ve tarihsel mirasımızdan kaçamayacağımızdır. Zira bir millet tarihsel birikiminin elverdiği ölçülerde ken-

di edebiyatının, efsanelerinin, dilinin, hukukunun, sanatının, yönetim biçimlerinin, dininin ve felsefesinin toplamıdır. Bu mirastan kaçış yoktur. Sosyolojiyi zorlasanız ve ideolojik olarak kendinizi tarihsel mirasınızdan koparıp bambaşka bir şey olarak tarif etseniz bile tarihî süreklilik, bu kez bir icra memuru sertliğiyle, yakanıza yapışacaktır. Son dönemde Türkiye'de yaşananlar bunun kanıtıdır.

Her ne kadar kendini bilimsel sayan pozitivist tarih yaklaşımı bu fikre burun kıvırsa da tarihte sanıldığının aksine sürekli ilerleme diye bir şey yoktur. Hatta milletlerin tarihî bir rolü mevcuttur. Milletler bu tarihî akış içinde düşüşler ve çıkışlar yaşarlar. Düşüşler ve çıkışlarsa tarihin o millete biçtiği role uygun davranmak ya da davranmamakla gerçekleşir. Bu nedenle tarih; otoritelerin söylediklerini reddetmek ya da kabul etmek değil, olayları bu akışa uygun olarak yorumlamaktır. Her çalışmamda dediğim gibi burada anlatılanlar da politik tarih anlatısıyla tütsülenmiş zihin tarihi çalışmalarıdır.

Bu doğrultuda elinizdeki kitabın başlıkları altında anlatılanlar bir ikazdır. Yani millet olarak geçmişte yaşadığımız olayların biriktirdiği ama sonrasında görmezden geldiğimiz tarihsel mirasın günümüzde artık kapımıza dayandığına dikkati çekmekten ibarettir. Peki, daha ne kadar saklanacağız? İşte tarih kapıyı çalıyor.

TELGRAFLA İHTİLAL YAPILIR MI?

20. asrın sonlarında başlayan iletişim devrimi dünyayı bir hayli küçülttü. Günümüzde en uzak noktalarla haberleşmek, geçmiş dönemlerde hayal bile edilemeyecek seviyede, kolay ve yaygın hale geldi. Bu gelişme insanın yaşam konforunu artırmakla birlikte her iyi şeyin zararıyla birlikte geldiğini söyleyen evrensel zıddiyet kanununu elbette aşamadı.

Yeryüzünü saniyeler içinde birbirinden haberdar kılan iletişim ağı, sağlıklı kullanıldığı sürece yaşamı kolaylaştırırken öte yandan karanlık ellerde yıkıcı bir silaha dönüştü.

20. asırda yeryüzünün en kabul gören ideolojisi olan demokrasi de bundan payını aldı. Hükûmetlerin belirlenmesinde kitlenin katılımını esas alan bu siyasal sistem, dijital devrimle birlikte öne çıkan sosyal medya araçlarının kalabalıkları bilinçsizce manipülasyona maruz bırakmasına karşı savunmasız kaldı. Öyle ki bir demokrasi şöleni olan seçimler, ulus ötesi yapıların bilhassa sosyal medya araçlarını kullanmasıyla enfeksiyon kapmaya müsait bir yaraya dönüştü.

2011'de başlayan Arap Baharı'nda ve Turuncu Devrimlerde tanık olduğumuz kadarıyla ulus ötesi siyasal aktörlerin sosyal medyayı kullanarak kitlelere gerçeği çarpıtarak verebilme ko-

nusunda bir hayli etkin olduğu görülmüştür. Yaşanan küresel politik çalkantılar sonucu anlaşıldı ki bu yapıların çarpıtma yapmasındaki esas amaç, herhangi bir ülke halkını kendi politik projeleri doğrultusunda yönlendirebilmektir. Tabi bu yöntem günümüzde sadece ulus ötesi aktörlerin ulus-devletlere müdahalesiyle sınırlı değildir. Ülke içindeki politik hareketler, özellikle muhalif gruplar sosyal medyayı siyasal mücadelelerinde etkin olarak kullanmakta ve kitlede oluşturdukları infiallerle yasal siyasal zemindeki başarılarından kat be kat daha fazla yarar sağlayabilmektedir.

Kitlelerin zihnini esir almaya yönelik bu modern zaman faaliyetinin benzerlerine tarihte de rastlanmıştı. Örneğin yakın dönem Türk tarihinde buna en yakın örnek 20. asrın başlarında yaşandı. Bugün sosyal medya üzerinden istedikleri ülkenin iktidarına karşı sanki büyük bir muhalif halk hareketi varmış algısını oluşturmaya çalışan politik gruplar gibi o yıllarda da Jön Türkler, 1908 senesinde Osmanlı'da buna benzer bir hamle yapmışlardı. Ama elbette bu mücadele o devrin en hızlı iletişim aracı olan telgrafla yapılmıştı.

1876 yılında başlayan Sultan II. Abdülhamid'in saltanatına muhalif Jön Türkler, Paris ve Londra'da kümelenerek gazete, dergi ve bildiriler yoluyla kendilerince "İstibdat" olarak tanımladıkları Osmanlı yönetimine karşı politik bir muhalefet başlattı.

Batı, kontrol edemediği her Batılı olmayan lidere yapıştırdığı diktatör sıfatını o gün de Jön Türkler eliyle Sultan Abdülhamid'e *"Kızıl Sultan"* diyerek yapıştırdı.

Bu algının üretildiği mecra gazete, dergi ve broşürlerdi. Avrupa'da üretilen bu yayınlar el altından Osmanlı topraklarına sokulmaya başlandı. Hedef hem Batı hem de Osmanlı kamuoyunda II. Abdülhamid yönetimine karşı muhalif bir siyasal atmosfer oluşturmaktı.

Bu muhalif yayınları Osmanlı ülkesine sokma işini de ekseriyetle o sıralar postanelerin işletmesini elinde bulunduran Batılı şirketler ve Mısır'da faaliyet gösteren *Mısır Cemiyet-i İsrailiye'si* adlı Siyonist bir kuruluş gerçekleştiriyordu. Fakat üst perdeden yapılan tehditler ve Sultan Abdülhamid'i küçük düşüren karikatürlerle bezeli gazete ve dergiler, kitleyi Osmanlı hükûmetine karşı bir ayaklanmaya teşvik edemedi. Jön Türklerin içinden çıkan bir grup dönemin Osmanlı hükûmetine karşı İttihat ve Terakki Cemiyeti adıyla örgütlenmişti. Ülkenin en etkin muhalif grubunun beklediği fırsat 1908'de beklemedikleri bir olayla eline geçmiş oldu.

1908'de ordu içindeki İttihatçı subaylar, *"İngiltere Kralı ile Rus Çarı, Reval'de Rumeli'yi paylaştı."* propagandasını yaymaya başladı. Öyle bir algı oluşturuluyordu ki sanki büyük devletler Osmanlı'yı paylaşıyor ama padişah II. Abdülhamid sesini çıkarmıyordu. Bu, darbenin işaret fişeği oldu. İttihatçı subaylardan bazıları askerlerini alıp dağa çıktılar. Bu açık bir askerî başkaldırıydı. Gerçi daha sonraki yıllarda Reval'de böyle bir konu konuşulmadığı anlaşıldı ama önemli olan o an oluşturulmak istenen algıydı. Fakat her ne kadar bazı subaylar ayaklansa da bu tarz politik hareketler halk kitlesinin destek ve eylemi

olmadan başarı kazanamazdı. İşin ilginç yanı, Osmanlı ahalisinin o sırada Sultan Abdülhamid'e başkaldırmak gibi bir niyeti yoktu. O halde 1908 darbesini yapacak Jön Türk aydın-subay kadrosu, eylemine meşru bir zemin bulmalıydı.

1908 öncesinde de Sultan Abdülhamid'e muhalif Jön Türk memurlar Anadolu'da halkı kışkırtmak için hiçbir fırsatı kaçırmıyorlardı. Örneğin 1907 yılında meydana gelen kuraklık ve yerel yöneticilerin keyfî tutumlarına karşı halkın gösterdiği tepki, Jön Türkler tarafından ahalinin istibdada gösterdiği tepki olarak sunuluyor ve hatta bu tür hareketler kışkırtılıyordu.

1908'de Rumeli'de Kolağası Niyazi Bey ve Binbaşı Enver Bey'in başlattığı kalkışma, aslında bu ordunun küçük bir grubunun hareketiydi. Hatta daha sonraki yıllarda bu günleri hatıralarında anlatacak olan Enver Paşa;

"Artık meşrutiyeti ilana sarayı mecbur etmek için en kestirme yol umûmî bir isyandı. Fakat merkezin ihtilâl için kat'î bir plânı yoktu ve teşkilâtımız henüz köylere kadar yayılmamıştı. Ayrıca Selânik'te 400 olmak üzere bütün Rumeli teşkilâtı 2000 kişiydi." diyerek durumu itiraf etmişti. Ama algı operasyonları işte tam da böyle durumlar içindi. Bir avuç komitacı dev aynasında gösterilerek sanki büyük bir güç sahibiymiş gibi mevcut yönetimin iradesinin kırılması amaçlanırdı.

İşte 2000 komitacıyı koca bir muhalif hareket olarak göstermek için o dönemde en hızlı iletişim aracı olan telgraf kullanıldı.

İttihatçı subaylar ve memurlar meşrutiyetin ilanı için Rumeli'den saraya devamlı telgraflar gönderiliyordu. Oluşturulan

algıyla gelinen nokta; sanki Makedonya'da büyük bir başkaldırı varmış ve bunun ülkede genel bir ayaklanmaya dönüşmesi an meselesiymiş, biçimindeydi.

Bu telgraflar içinde algı oyunu yapan belki de en etkilisi Manastır İttihat ve Terakki şubesinin gönderdiği telgraf olmuştu. Bu telgrafta Sultan Abdülhamid'e karşı Kanun-ı Esasi'nin uygulanmasına izin verilmemesi ve Pazar gününe kadar Meclis-i Mebusan'ın açılışına ferman buyurulmaması durumunda askerden esnafa kadar her zümrenin isteklerini zorla yaptıracakları tehdidi vardı. Bu açık tehdide karşı sultanın cevabı henüz gelmeden, İttihat ve Terakki'nin Manastır merkezi, vali ve diğer yetkililerin huzurunda, 21 pare top atışıyla meşrutiyeti ilan etmişti bile.

Fakat iş biraz daha kurcalandığında daha başka bir etkenin öne çıktığı görülür. O da Firzovik olayının bir algı operasyonuyla çarpıtılmasıdır.

Firzovik Olayı Nedir?

Balkanların nazik bir noktası olan Firzovik'te Avusturyalıların düzenlemek istediği eğlence etkinliği öyle bir yere saptı ki Osmanlı politik yaşamına adeta makas değiştirtti. Bu etkinliğe öfkelenen ve zaten Batılılara düşman olan sert mizaçlı dindar Arnavutlar, bu vesileyle Avusturyalıların Makedonya'yı işgal edeceklerini düşündüler. Duruma tepki göstermek için harekete geçen Arnavutlar, Avusturyalılara ait eğlence yerlerini ateşe verdiler. Metroviçe, Prizren, Priştine, Yeni Pazar, İpek ve

Yakova'dan Firzovik'e tepkilerini göstermek için silahlanmış halde gelen Arnavutların sayısı bir anda 30.000'i buldu.

İşin ilginç yanına bakın ki hükûmetin bu olayları bastırmak için gönderdiği Jandarma komutanı Galip Bey de İttihatçı olduğu için olayın akışını hiç ilgisi olmadığı halde bir anda cemiyetin amacına uygun bir mecraya yöneltmeyi başardı. Galip Bey, Arnavutlar arasında etkin bir propaganda faaliyetine girişti. Meşrutiyetten habersiz toplanmış Arnavutların hareketi, İstanbul'daki hükûmete sanki meşrutiyet için ayaklanmış gibi yansıtıldı. Daha sonra 180 imzalı bir telgrafla 21 Temmuz 1908'de padişahtan anayasanın yürürlüğe konması istendi. Aksi halde Firzovik'te toplanan 30.000 silahlı Arnavut'un meşrutiyetin ilanı için İstanbul'a yürüyeceği tehdidinde bulunuldu. Oysaki bu tam anlamıyla bir algı operasyonuydu. Bu hali tarihçi İsmail Hami Danişmend şöyle tespit etmişti:

"İttihat Terakki'nin ihtilâli birkaç suikast ile çete nümayişinden ve Firzovik'te toplanan birkaç bin Arnavut'un palavrasından ibaret bir kuru gürültüdür."

Sonuç malum; bu bir avuç gözü kararmış komitacının telgrafla yaptığı algı operasyonu önce II. Abdülhamid'in yönetiminin yıkılmasına, o da 10 yıl içinde koca imparatorluğun tuzla buz olmasına sebep oldu.

Kısacası kitlenin, tellerine kuşlar konan telgrafla da olsa, Twitter'in kuşlarıyla da olsa iradesini kimlerin teslim almak istediğinin biraz farkında olması gerekir.

SURİYE, ANADOLU'NUN NE YANINA DÜŞER?

Milletlerin var olabilmesinin en önemli şartlarından birisi de tarihin kendisine armağan ettiği coğrafya ile işbirliği yapmasıdır. Zira her millet ancak kendi bulunduğu çevreye uyum sağlayarak yeryüzü sahnesinde bir aktör olabilir. Ama bu durum kolaya kaçarak *"coğrafya kaderdir"* diye kestirilip atılan bir pasifizm değildir. Daha geniş bir bakış açısı gerektirir.

Coğrafya ile işbirliği yapmak demek yaşanılan zeminin coğrafî ögelerinin ötesinde sosyolojik ve tarihsel birikimi de içine alan geniş bir yelpazedir. Kısacası bir milletin ekonomisini, millî savunma anlayışını, dış politikasını ve hatta yasalarını bulunduğu coğrafyanın yeryüzü şekillerine, iklimine ve o civarın binlerce yıllık sosyolojik dokusuna uyumlu hale getirmesini kapsayan bir tutumdur.Örneklemek gerekirse tarih boyunca politik ve askeri fırtınaların eksik olmadığı Balkanlar, Kafkasya ve Orta Doğu ile çevirili Anadolu coğrafyasında hâkim bir devletin millî savunmayı öncelikli saymasını Avrupa'nın ortasında bütün tehdit ve tehlikelerden masun Lüksemburg'u örnek göstererek fazlaca militarist bir yaklaşım olarak görmek mantıklı olmayacaktır. Çünkü tarihsel birikim, çevre ve sosyo-

loji her toplumun önceliğini farklılaştıran zorlayıcı unsurlardır. Şimdi meseleyi bu biçimde çerçeveledikten sonra Türkiye'nin ve Orta Doğu gelişmelerine aklıselimle bakmak daha bir mümkün olacaktır.

Türkiye ve Suriye

Türkiye 2011'de başlayan Suriye iç savaşının etkisini belki de en çok hisseden ülke oldu. Mülteci akınından tutun da Suriye'yi mesken tutan terör gruplarına kadar tüm yıkıcı etkiler Türkiye'yi doğrudan etkiledi.

Hatta durum öyle bir boyuta geldi ki mevcut durum Türkiye'nin doğrudan millî güvenliğini tehdit edici hale geldiğinden Türk Silahlı Kuvvetleri Suriye'nin kuzeyine müdahale etti.

Türkiye'nin terör gruplarına müdahale için girdiği Suriye topraklarında iç savaş 2011 senesinde başladı. Bu neredeyse eli silah tutan herkesin dâhil olduğu bir savaş. Hatta bir süre sonra iç savaş boyutunu aşarak küresel aktörlerin "bilek güreşi" yaptığı minyatür bir dünya savaşına dönüştü. Suriye ile en uzun kara sınırına sahip Türkiye de yukarıda dediğimiz gibi, kısmen mecbur olarak, bu mücadeleye dâhil oldu. Ama söz konusu savaş sahası Suriye ve savaşan güçlerden birisi de Türkiye olunca iş biraz farklılaşıyor. İster istemez bu satırların yazarı da bir tarihçi olduğundan stratejistlerden ve siyaset bilimcilerden faklı olarak tabloyu tarihsel bir zeminde ve geçmişten günümüze doğru bir okuma yapma zorunluluğu meydana çıkıyor.

Türk askeri, Suriye de dâhil olmak üzere, geniş bir Orta Doğu coğrafyasından Batılı emperyalistlerin ve bölgeden dev-

şirdikleri işbirlikçilerin saldırılarıyla 1918'de çekildi. Çekildiğinden beri de bu beldeler bir türlü huzur yüzü göremedi. Tarihin garip cilvesine bakın ki yüzyıllık bir zaman dilimi sonrası Türk ordusu yine bölgede boy gösterdi.

Şimdi tarihî hafızamızı biraz yoklarsak yakın dönem gelişmelerini daha da netleştirebiliriz.

Suriye'ye Veda

Türk askeri Suriye'den çekildikten, çok değil, iki yıl sonra Atlas Okyanusu'ndan Basra Körfezi'ne dek büyük Arap krallığı düşleri kuran Şerif Hüseyin ve oğullarına bağlı asi Arap kuvvetleri İngiltere ve Fransa tarafından oyuna getirildiklerini anladılar.

Gerçi daha sonra ister pişman olsun ister reelpolitik bir tutum takınsın; Emir Faysal yüzünü Türkiye'ye dönmüştü. 24 Nisan 1920'de TBMM'ye yazılan bir mektup bunun kanıtı olmuştu. Henüz iki yıl önce İngiliz General Allenby ile kol kola Türklerle savaşarak Suriye'de krallık ilan eden Şerif Hüseyin'in oğlu Faysal, yazdığı mektupta büyük bir pişmanlıkla Türkiye'ye bir öneride bulunmuştu. Şöyle diyordu mektupta: *"… bir millî mücadele veriyorsunuz, bizi millî mücadelenize alın, biz de gerçek istikrara kavuşalım."* Zaten o günlerde durumun ciddiyetini anlayan Arap ihtilalcileri, özellikle de Suriye ve Iraklı Araplar, bizzat Mustafa Kemal'le görüşmek suretiyle, bir İslam Konfederasyonu oluşturma fikrini gündeme getirmişlerdi. Mustafa Kemal bu yaklaşıma karşılık Suriye ve Türkiye ahalisinin federasyon veya konfederasyon olarak bir araya ge-

KORAY ŞERBETÇİ

TARİHİN GÖR DEDİĞİ

- Sosyal medyada yapılan operasyonların tarihle ne alakası var diye mi düşünüyorsunuz?
- Peki ya Avrupa'da yükselen İslamofobi ve Türkofobinin günümüze ait politik gerilimlerin sonucu olduğunu mu sanıyorsunuz?
- Türkiye'nin Kudüs'le bu kadar ilgilenmesine anlam veremiyor musunuz? Bu kadar Suriyelinin Türkiye'de ve Türk ordusunun Suriye'de olması kafanızı mı kurcalıyor?
- NATO'nun Türklere faydası mı zararı mı olduğuna bir türlü karar veremiyor musunuz?
- Kuzey Irak'a operasyon yapmak da neyin nesi sorusu mu aklınıza geldi?
- İsrail ile niye birbirimize düştük diye şaşkın mısınız?
- Mecliste başka ülkelerin çıkarlarına hizmet eden milletvekilleri olmasını aklınız bir türlü almıyor mu?
- Amerikalıların bizle ne alıp veremediği olabilir ki diye içinizden geçirdiniz mi?

Tüm bu soruların cevaplarından daha ne kadar saklanabileceksiniz? Saklanamazsınız çünkü tarih kapımızı çalıyor.

Kitabı okuyun ve tarihin ne anlatmaya çalıştığına kulak verin.

www.hayatyayinlari.com

9 786051 513232

₺25

twitter.com/hayatyayinlari
facebook.com/hayatyayinlari
Instagram.com/hayatyayinlari